

7. Bakhmat N., Krasnoshchok I., Chovhaniuk O., Shcherbakova N., Gevko O. Theoretical and methodological analysis of the formation of soft skills in higher education students of pedagogical specialties of Ukraine. *Journal of Curriculum and Teaching*. 2023. Vol. 12, No. 2. P. 45–56. <https://doi.org/10.5430/jct.v12n5p134>

8. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. Paris: UNESCO, 2017. 63 p.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ РОБОТІ З СИСТЕМАМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБИГУ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Журенко Микита Анатолійович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Глухівського НПУ ім. О. Довженка

Швець Наталія Миколаївна,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти ННІ практичної культурології та артменеджменту НАКККіМ

Ключові слова: формування цифрової компетентності, системи електронного документообігу, методика навчання, soft skills, цифрове освітнє середовище, професійна підготовка здобувачів освіти.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку освіти характеризується активною цифровою трансформацією, що охоплює не лише освітній процес, а й управлінсько-організаційну діяльність закладів освіти. У цих умовах особливої ваги набуває формування цифрової компетентності здобувачів освіти як ключової наскрізної компетентності, необхідної для успішної професійної та соціальної реалізації. Важливим її складником є здатність ефективно працювати з електронними документами та системами електронного документообігу, які активно впроваджуються в освітніх, адміністративних і виробничих структурах.

Електронний документообіг функціонує не лише як засіб оптимізації управлінських процесів, а як реальне цифрове середовище професійної діяльності, у межах якого формуються відповідальність, самоорганізація, комунікативна культура, уміння командної взаємодії та прийняття рішень. Робота з електронними документами передбачає дотримання регламентів, норм цифрової етики та вимог інформаційної безпеки, що безпосередньо пов'язано з розвитком наскрізних умінь здобувачів освіти.

Водночас освітня практика засвідчує, що навчання роботі з системами електронного документообігу має фрагментарний характер і часто обмежується технічним опануванням окремих інструментів без належного методичного супроводу. Це зумовлює формальне засвоєння цифрових технологій, недостатній рівень сформованості soft skills і незрозуміння ролі електронного документообігу як складової професійної діяльності. У зв'язку з цим актуалізується потреба в розробленні та впровадженні цілісної методики навчання, спрямованої на комплексний розвиток цифрової компетентності й наскрізних умінь здобувачів освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Означену проблему намагалися розв'язати в наукових працях як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники: В. Ю. Биков [1], М. А. Журенко [2; 3], С. Borgman [4], М. Breeding [5]. Узагальнення проаналізованих праць підтверджує доцільність розроблення методики навчання роботі з системами електронного документообігу як засобу розвитку цифрової компетентності.

У межах дослідження цифрову компетентність розуміємо як інтегровану здатність здобувача освіти до свідомого, безпечного та ефективного використання цифрових технологій у навчальній і майбутній професійній діяльності, що охоплює знання, уміння, ціннісні орієнтири та відповідальність за результати цифрової взаємодії. Система електронного документообігу трактується як сукупність програмно-організаційних засобів, що забезпечують створення, оброблення, погодження, зберігання та контроль виконання електронних документів у межах визначених регламентів.

Метою публікації є обґрунтування методики навчання здобувачів освіти роботі з системами електронного документообігу. Фокус дослідження зосереджено на визначенні внеску такої методики у розвиток цифрової компетентності та формування наскрізних умінь, зокрема комунікації, самоорганізації, відповідальності й командної взаємодії.

Виклад основного матеріалу. Методика навчання здобувачів освіти роботі з системами електронного документообігу має будуватися як цілісний поетапний процес, спрямований на занурення в реальні цифрові практики професійної діяльності. Першим складником такої методики є орієнтаційно-теоретичний, який передбачає формування уявлень про сутність електронного документообігу, види електронних документів, логіку їх руху та нормативно-організаційні засади цифрової взаємодії. Наступний складник має практико-операційний характер і полягає в опануванні здобувачами освіти базових і розширених операцій створення, реєстрації, погодження, зберігання та пошуку електронних документів у межах навчальних кейсів. Важливим компонентом методики виступає комунікативно-кооперативний, орієнтований на розвиток умінь командної взаємодії, цифрової комунікації, дотримання строків виконання завдань і персональної відповідальності в процесі роботи з електронними документами. Завершальним є рефлексивно-безпечовий складник, що передбачає аналіз результатів цифрової діяльності, усвідомлення вимог інформаційної безпеки, цифрової етики та правової відповідальності за роботу з даними.

Реалізація зазначеної методики можлива за дотримання комплексу педагогічних умов, серед яких провідними є наявність цифрового освітнього середовища, максимально наближеного до реального функціонування систем електронного документообігу, та системний методичний супровід навчального процесу. Важливою умовою є також використання професійно орієнтованих завдань і ситуацій, що забезпечують практичну спрямованість навчання та підвищують мотивацію здобувачів освіти.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Навчання здобувачів освіти роботі з системами електронного документообігу доцільно розглядати як важливу складову розвитку цифрової компетентності та формування наскрізних умінь, необхідних для професійної діяльності в умовах цифрової трансформації. Запропонована методика інтегрує технологічні, комунікативні й організаційні аспекти цифрової діяльності, сприяє розвитку відповідальності, самоорганізації, командної взаємодії та усвідомленого ставлення до інформаційної безпеки й цифрової етики.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з емпіричною перевіркою ефективності методики в освітньому процесі закладів різних рівнів, уточненням критеріїв сформованості цифрової компетентності та адаптацією методики до використання конкретних платформ електронного документообігу з урахуванням викликів цифрової безпеки й розвитку штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. *Інформаційно-цифровий освітній*

простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку : матеріали методологічного семінару НАПН України. Київ, 2019. С. 20–26.

2. Журенко М. А. Педагогічні умови формування цифрової компетентності майбутніх учителів інформатики в контексті підготовки до інноваційної професійної діяльності. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2025. № 2 (58). С. 147–155. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-2-58-147-155>

3. Журенко М. А. Цифрова дидактика: новітні методи формування цифрової компетентності. *Світ дидактики: дидактика в сучасному світі : матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, м. Київ, 29–30 жовт. 2024 р. / Інституту педагогіки НАПН України. Київ, 2024. С. 349–352.

4. Borgman C. Big Data, Little Data, No Data: Scholarship in the Networked World. Cambridge, MA : MIT Press, 2015. 520 p.

5. Breeding M. Library systems today: library systems report. American Libraries. 2021.

РОЗВИТОК ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Забелло Єлизавета Олексіївна,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти 4 курсу, групи
ПНП-22 Початкової освіти
Криворізького державного
педагогічного університету
Науковий керівник:

Манькута Аліна Олександрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент
Криворізького державного
педагогічного університету

Ключові слова: *відповідальне ставлення до здоров'я, молодші школярі, навчальні ситуації, «Я досліджую світ»*

Постановка проблеми. У контексті концепції Нової української школи особливої актуальності набуває формування у молодших школярів гнучких умінь, серед яких здатність дбати про власне здоров'я займає провідне місце. Відповідальне ставлення до здоров'я є фундаментом особистої ефективності та самозарадності дитини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання формування здоров'язбережувальної компетентності та використання інтерактивних методів у початковій ланці освіти досліджували М. Вашуленко, Н. Ігнатенко та інші науковці.

Мета публікації – обґрунтувати методичні аспекти використання навчальних ситуацій у процесі вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» як засобу розвитку відповідального ставлення учнів до власного фізичного та ментального стану.

Виклад основного матеріалу. Навчальна ситуація дозволяє дитині не просто отримати знання про гігієну чи режим дня, а «прожити» певний досвід у безпечному середовищі. Використання кейсів та рольових ігор під час уроків «Я досліджую світ» стимулює розвиток таких soft skills, як критичне мислення (аналіз впливу шкідливих звичок), емоційний інтелект (вміння розпізнавати втому) та відповідальність за прийняті рішення. Навчальні ситуації спонукають школярів до самостійного вибору корисної їжі, планування відпочинку та свідомого дотримання правил безпеки.